МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. І. СІКОРСЬКОГО»

TC '	, .		AC 1
Комп	'юте п нии	практикум	No I
ICOMIII	TOTOPITITI	iipantiinty m	2 1-1

Експериментальна оцінка ентропії на символ джерела відкритого тексту

Виконала:

Студентка групи ФБ-83

Захаряш Ксенія

Перевірив:

Чорний О.М.

Київ

Мета роботи: засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Порядок виконання роботи:

- 0. Уважно прочитати методичні вказівки до виконання комп'ютерного практикуму.
- 1. Написати програми для підрахунку частот букв і частот біграм в тексті, а також підрахунку Н1 та Н2 за безпосереднім означенням. Підрахувати частоти букв та біграм, а також значення Н1 та Н2 на довільно обраному тексті російською мовою достатньої довжини (щонайменше 1Мб), де імовірності замінити відповідними частотами. Також одержати значення Н1 та Н2 на тому ж тексті, в якому вилучено всі пробіли.
- 2. За допомогою програми CoolPinkProgram оцінити значення $\mathbf{H}^{(10)},\,\mathbf{H}^{(20)},\,\mathbf{H}^{(30)}.$
- 3. Використовуючи отримані значення ентропії, оцінити надлишковість російської мови в різних моделях джерела.

Хід роботи

Під час виконання роботи виникали труднощі з підбором найкращих методів та структур даних для обробки тексту та коректним виведенням таблиць. Структури даних були використані найрізноманітнаші (словники, масиви, і т.д.), а для виведення таблиць дуже добре підійшли дата фрейми.

Результати виконання роботи представлені у протоколі у вигляді таблиць та скріншотів виконання CoolPinkProgram.

Таблиця 1.0 Частоти монограм в тексті з пробілами

- 0.138536	P 0.040921	У 0.018268	X 0.009594
O 0.092314	B 0.038016	Ь 0.015965	Ж 0.007767
E 0.076489	Л 0.034145	Б 0.015833	Ю 0.006467
И 0.072535	M 0.027429	Я 0.015660	Ш 0.005660
A 0.060701	K 0.026809	Γ 0.013811	Ц 0.005457
H 0.060164	Д 0.025043	3 0.012234	Щ 0.004019
T 0.058827	П 0.023291	Ч 0.012020	Э 0.003938
C 0.046210	Ы 0.019101	Й 0.009885	Ф 0.002888

Таблиця 2.0 Частоти монограм в тексті без пробілів

Ο	0.107160	В	0.044130	Ь	0.018532	Ж	0.009016
E	0.088790	Л	0.039637	Б	0.018379	Ю	0.007507
И	0.084200	M	0.031840	R	0.018178	Ш	0.006570
A	0.070463	К	0.031121	Γ	0.016032	Ц	0.006335
Н	0.069840	Д	0.029070	3	0.014201	Щ	0.004665
T	0.068288	Π	0.027036	Ч	0.013953	Э	0.004572
C	0.053642	Ы	0.022173	Й	0.011475	Φ	0.003353
P	0.047501	У	0.021205	X	0.011137		

Таблиця 1.1. Частоти біграм з перетинами в тексті з пробілами

		7					L		L					1																			
			Α	Б	В	Γ	Д	E	ж	3	И	Й	К	Л	M	Н	0	П	P	С	T	У	Ф	X	Ц	Ч	Ш	Ē	Ы	Ь	Э	ю	Я
		0,000000	0,002191	0,006468	0,013384	0,002921	0,007051	0,002384	0,001059	0,003206	0,009690	0,000004	0,007828	0,002093	0,005283	0,012184	0,007908	0,015048	0,005090	0,013665	0,005917	0,002970	0,001251	0,000845	0,000570	0,004124	0,000770	0,000017	0,000000	0,000000	0,003745	0,000115	0,000756
Į.	4	0,010647	0,000004	0,001980	0,003220	0,000424	0,001351	0,001529	0,000987	0,002020	0,000222	0,000428	0,003120	0,005831	0,003060	0,006184	0,000038	0,001093	0,002489	0,003076	0,005908	0,000092	0,000109	0,001003	0,000964	0,000885	0,000255	0,000419	0,000000	0,000000	0,000015	0,001545	0,001803
	Б	0,000099	0,000601	0,000009	0,000017	0,000000	0,000001	0,001593	0,000006	0,000001	0,000639	0,000000	0,000026	0,000882	0,000038	0,000409	0,004189	0,000000	0,000927	0,000301	0,000000	0,001308	0,000000	0,000179	0,000000	0,000000	0,000010	0,000695	0,003425	0,000168	0,000010	0,000099	0,000200
E	В	0,008138	0,005828	0,000001	0,000170	0,000005	0,000115	0,004277	0,000000	0,000119	0,002755	0,000000	0,000289	0,001285	0,000152	0,001574	0,006025	0,000190	0,001210	0,001500	0,000323	0,000635	0,000022	0,000036	0,000017	0,000009	0,000506	0,000022	0,002498	0,000051	0,000004	0,000000	0,000261
	г	0,000955	0,001081	0,000000	0,000010	0,000233	0,000962	0,000256	0,000000	0,000000	0,001440	0,000000	0,000059	0,000786	0,000008	0,000132	0,006009	0,000001	0,001299	0,000013	0,000005	0,000517	0,000000	0,000001	0,000000	0,000035	0,000004	0,000000	0,000000	0,000000	0,000004	0,000000	0,000000
	ц	0,000699	0,003429	0,000004	0,000656	0,000015	0,000131	0,005218	0,000242	0,000003	0,002706	0,000000	0,000067	0,001052	0,000022	0,001582	0,004294	0,000259	0,000686	0,000771	0,000035	0,001482	0,000000	0,000019	0,000305	0,000029	0,000074	0,000000	0,000663	0,000261	0,000001	0,000003	0,000336
	E	0,017867	0,000342	0,000771	0,001478	0,001883	0,003662	0,001349	0,000986	0,001174	0,000163	0,002451	0,001592	0,004836	0,004554	0,010814	0,000571	0,000599	0,005865	0,006718	0,005340	0,000155	0,000242	0,000722	0,000168	0,000772	0,000601	0,000450	0,000000	0,000000	0,000026	0,000170	0,000169
К	К	0,000067	0,000695	0,000023	0,000000	0,000001	0,001062	0,002992	0,000000	0,000000	0,001059	0,000000	0,000067	0,000001	0,000012	0,001591	0,000019	0,000000	0,000000	0,000008	0,000000	0,000058	0,000000	0,000000	0,000001	0,000097	0,000000	0,000000	0,000000	0,000014	0,000000	0,000000	0,000000
3	3	0,001055	0,003317	0,000213	0,000930	0,000093	0,000562	0,000269	0,000018	0,000036	0,000564	0,000001	0,000211	0,000182	0,001155	0,001199	0,001022	0,000005	0,000532	0,000038	0,000001	0,000259	0,000000	0,000000	0,000014	0,000001	0,000010	0,000000	0,000345	0,000023	0,000000	0,000000	0,000178
l l	И	0,017073	0,000704	0,000553	0,002295	0,000597	0,001418	0,004270	0,000605	0,003441	0,002193	0,001621	0,003156	0,002644	0,003634	0,004113	0,000946	0,000143	0,002691	0,002996	0,005793	0,000013	0,000410	0,002856	0,001162	0,002372	0,000434	0,000088	0,000000	0,000000	0,000001	0,000660	0,003654
<u> </u>	Й	0,008009	0,000004	0,000003	0,000015	0,000008	0,000111	0,000005	0,000000	0,000005	0,000000	0,000000	0,000041	0,000017	0,000076	0,000364	0,000023	0,000004	0,000005	0,000776	0,000159	0,000000	0,000003	0,000000	0,000059	0,000058	0,000141	0,000000	0,000000	0,000000	0,000001	0,000000	0,000000
<u>_</u>	К	0,002610	0,005644	0,000000	0,000469	0,000000	0,000003	0,000567	0,000133	0,000008	0,003503	0,000000	0,000015	0,000461	0,000001	0,000128	0,008662	0,000001	0,001063	0,000426	0,001460	0,001515	0,000001	0,000003	0,000124	0,000000	0,000006	0,000000	0,000000	0,000000	0,000001	0,000003	0,000000
J	П	0,000945	0,004177	0,000004	0,000001	0,000205	0,000019	0,004622	0,000581	0,000003	0,007879	0,000000	0,000114	0,000790	0,000008	0,000196	0,003603	0,000003	0,000000	0,000186	0,000028	0,001045	0,000004	0,000005	0,000000	0,000005	0,000000	0,000000	0,000506	0,006137	0,000000	0,001090	0,001989
N	N	0,006853	0,002066	0,000049	0,000032	0,000008	0,000000	0,005183	0,000000	0,000000	0,004487	0,000000	0,000045	0,000197	0,000497	0,000692	0,003161	0,000521	0,000006	0,000106	0,000020	0,001595	0,000003	0,000000	0,000019	0,000000	0,000000	0,000004	0,001347	0,000131	0,000005	0,000004	0,000398
<u> </u>	H	0,001300	0,007979	0,000005	0,000428	0,000168	0,000710	0,007886	0,000004	0,000013	0,011335	0,000000	0,000571	0,000006	0,000001	0,004038	0,011454	0,000010	0,000017	0,001910	0,001475	0,001401	0,000333	0,000004	0,000788	0,000100	0,000003	0,000038	0,006424	0,000923	0,000005	0,000068	0,000767
()	0,015339	0,000014	0,004825	0,007942	0,005441	0,004547	0,002220	0,001655	0,001337	0,001516	0,004255	0,001976	0,006447	0,005310	0,005629	0,000342	0,001456	0,004625	0,006807	0,005699	0,000022	0,000232	0,000665	0,000812	0,001734	0,000441	0,000264	0,000000	0,000000	0,000076	0,000229	0,000457
Г	1	0,000165	0,001279	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,002368	0,000000	0,000000	0,001023	0,000000	0,000038	0,001037	0,000000	0,000149	0,008096	0,000174	0,007910	0,000029	0,000051	0,000434	0,000000	0,000000	0,000031	0,000000	0,000001	0,000000	0,000286	0,000038	0,000018	0,000000	0,000161
F	Р	0,000771	0,010121	0,000055	0,000345	0,000570	0,000186	0,007700	0,000415	0,000010	0,004658	0,000000	0,000097	0,000038	0,000670	0,000523	0,008284	0,000088	0,000046	0,000628	0,000590	0,002177	0,000008	0,000132	0,000029	0,000033	0,000095	0,000001	0,001655	0,000415	0,000004	0,000023	0,000553
(С	0,001814	0,000849	0,000254	0,001178	0,000004	0,000247	0,002371	0,000004	0,000000	0,002184	0,000000	0,004232	0,002537	0,000421	0,000838	0,004188	0,002017	0,000802	0,000836	0,015173	0,000889	0,000026	0,000400	0,000024	0,000334	0,000177	0,000000	0,000170	0,000961	0,000005	0,000044	0,003233
1	T	0,007495	0,006788	0,000020	0,004017	0,000000	0,000101	0,005710	0,000000	0,000000	0,005703	0,000000	0,000622	0,000081	0,000038	0,001682	0,010914	0,000024	0,004013	0,002071	0,000059	0,000970	0,000006	0,000005	0,000013	0,000078	0,000000	0,000003	0,001500	0,006447	0,000003	0,000024	0,000441
3	y	0,003555	0,000169	0,000300	0,000297	0,000854	0,001921	0,000377	0,000894	0,000119	0,000029	0,000019	0,000438	0,000496	0,000439	0,000551	0,000013	0,000946	0,000777	0,001007	0,001264	0,000001	0,000000	0,000137	0,000017	0,001007	0,000211	0,000786	0,000000	0,000000	0,000010	0,001597	0,000035
4	Þ	0,000026	0,000187	0,000000	0,000000	0,000005	0,000000	0,000273	0,000000	0,000000	0,001304	0,000000	0,000000	0,000209	0,000001	0,000003	0,000300	0,000000	0,000204	0,000040	0,000068	0,000141	0,000122	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000008	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
)	X	0,006526	0,000143	0,000001	0,000050	0,000013	0,000004	0,000024	0,000000	0,000000	0,000079	0,000000	0,000000	0,000012	0,000004	0,000348	0,001998	0,000006	0,000190	0,000074	0,000009	0,000109	0,000001	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000001	0,000001	0,000000	0,000000
L	Ц	0,000101	0,000565	0,000000	0,000018	0,000000	0,000000	0,001381	0,000000	0,000000	0,002909	0,000000	0,000020	0,000000	0,000000	0,000000	0,000095	0,000000	0,000000	0,000000	0,000001	0,000092	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000275	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
	4	0,000026	0,001625	0,000000	0,000004	0,000000	0,000000	0,004493	0,000000	0,000000	0,001794	0,000000	0,000104	0,000040	0,000000	0,001021	0,000005	0,000000	0,000072	0,000000	0,002482	0,000132	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000170	0,000000	0,000000	0,000053	0,000000	0,000000	0,000000
Ш	Ш	0,000029	0,000511	0,000000	0,000026	0,000000	0,000000	0,001762	0,000000	0,000000	0,001355	0,000000	0,000170	0,000434	0,000005	0,000307	0,000149	0,000000	0,000005	0,000003	0,000500	0,000152	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000251	0,000000	0,000000	0,000000
Ш	Ц	0,000006	0,000380	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,002158	0,000000	0,000000	0,001221	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000040	0,000000	0,000000	0,000022	0,000000	0,000000	0,000102	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000090	0,000000	0,000000	0,000000
Ь	ol	0,006316	0,000000	0,000092	0,000710	0,000076	0,000042	0,002635	0,000065	0,000085	0,000055	0,001007	0,000055	0,001373	0,001369	0,000612	0,000003	0,000101	0,000245	0,000701	0,000616	0,000001	0,000000	0,002325	0,000000	0,000117	0,000497	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000006
L	ь	0,008046	0,000004	0,000046	0,000009	0,000236	0,000040	0,000284	0,000001	0,000313	0,000064	0,000000	0,000622	0,000000	0,000140	0,002932	0,000001	0,000010	0,000000	0,001237	0,000156	0,000000	0,000000	0,000000	0,000017	0,000003	0,001246	0,000013	0,000000	0,000000	0,000001	0,000364	0,000181
_ :	•	0,000004	0,000003	0,000005	0,000014	0,000013	0,000001	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000005	0,001189	0,000120	0,000022	0,000069	0,000000	0,000067	0,000038	0,000044	0,002222	0,000000	0,000117	0,000003	0,000001	0,000000	0,000003	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
K	0	0,002326	0,000000	0,000141	0,000000	0,000024	0,000628	0,000000	0,000064	0,000101	0,000001	0,000020	0,000005	0,000006	0,000012	0,000015	0,000001	0,000001	0,000044	0,000029	0,001840	0,000000	0,000000	0,000000	0,000056	0,000151	0,000000	0,000943	0,000000	0,000000	0,000001	0,000055	0,000000
8	A	0,009674	0,000000	0,000012	0,000302	0,000014	0,000169	0,000334	0,000046	0,000241	0,000005	0,000073	0,000038	0,000251	0,000497	0,000250	0,000001	0,000521	0,000050	0,000215	0,001630	0,000000	0,000000	0,000255	0,000266	0,000076	0,000005	0,000277	0,000000	0,000000	0,000000	0,000375	0,000082

Таблиця 1.2. Частоти біграм без перетинів в тексті з пробілами

	Г	-	Α	Б	В	Г	Д	E	ж	3	И	Й	К	Л	М	Н	0	п	Р	С	Т	у	ф	Х	Ц	ч	Ш	Щ	Ы	Ь	Э	ю	Я
	- 1	0,000000	0,002182	0,006478	0,013423	0,002961	0,007085	0,002377	0,001050	0,003245	0,009816	0,000008	0,007928	0,002124	0,005256	0,012178	0,007961	0,014757	0,005154	0,013712	0,005848	0,002948	0,001204	0,000815	0,000620	0,004260	0,000771	0,000018	0,000000	0,000000	0,003724	0,000113	0,000771
	Α	0,010659	0,000003	0,002011	0,003322	0,000459	0,001388	0,001609	0,001022	0,001985	0,000207	0,000430	0,003225	0,005802	0,003130	0,006186	0,000046	0,001053	0,002503	0,003094	0,005989	0,000095	0,000108	0,000984	0,001025	0,000876	0,000256	0,000420	0,000000	0,000000	0,000005	0,001568	0,001770
	Б	0,000100	0,000620	0,000013	0,000020	0,000000	0,000000	0,001570	0,000008	0,000000	0,000617	0,000000	0,000026	0,000879	0,000038	0,000423	0,004142	0,000000	0,000953	0,000307	0,000000	0,001324	0,000000	0,000187	0,000000	0,000000	0,000008	0,000745	0,003415	0,000161	0,000010	0,000100	0,000218
	В	0,008125	0,005817	0,000000	0,000149	0,000010	0,000108	0,004293	0,000000	0,000123	0,002813	0,000000	0,000264	0,001224	0,000149	0,001598	0,005892	0,000215	0,001247	0,001488	0,000341	0,000658	0,000026	0,000038	0,000026	0,000010	0,000464	0,000023	0,002449	0,000059	0,000003	0,000000	0,000256
	г	0,000984	0,001104	0,000000	0,000005	0,000225	0,000986	0,000279	0,000000	0,000000	0,001378	0,000000	0,000044	0,000725	0,000013	0,000126	0,006058	0,000000	0,001271	0,000013	0,000010	0,000530	0,000000	0,000000	0,000000	0,000033	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000005	0,000000	0,000000
	Д	0,000676	0,003456	0,000003	0,000646	0,000015	0,000151	0,005141	0,000231	0,000000	0,002633	0,000000	0,000077	0,001032	0,000028	0,001547	0,004285	0,000220	0,000692	0,000786	0,000033	0,001445	0,000000	0,000018	0,000287	0,000036	0,000074	0,000000	0,000674	0,000282	0,000003	0,000005	0,000328
	E	0,017862	0,000305	0,000825	0,001452	0,001898	0,003835	0,001365	0,001002	0,001245	0,000156	0,002574	0,001506	0,004875	0,004577	0,010697	0,000599	0,000569	0,005871	0,006660	0,005302	0,000159	0,000248	0,000740	0,000184	0,000766	0,000599	0,000451	0,000000	0,000000	0,000015	0,000169	0,000190
	ж	0,000056	0,000674	0,000018	0,000000	0,000000	0,001063	0,003030	0,000000	0,000000	0,001030	0,000000	0,000061	0,000003	0,000010	0,001588	0,000020	0,000000	0,000000	0,000008	0,000000	0,000054	0,000000	0,000000	0,000003	0,000082	0,000000	0,000000	0,000000	0,000015	0,000000	0,000000	0,000000
	3	0,001040	0,003325	0,000218	0,000989	0,000100	0,000556	0,000300	0,000018	0,000033	0,000517	0,000000	0,000184	0,000154	0,001224	0,001132	0,001012	0,000005	0,000512	0,000051	0,000000	0,000251	0,000000	0,000000	0,000015	0,000003	0,000018	0,000000	0,000330	0,000018	0,000000	0,000000	0,000200
	И	0,017024	0,000710	0,000558	0,002305	0,000617	0,001401	0,004288	0,000617	0,003394	0,002234	0,001534	0,003151	0,002554	0,003707	0,004180	0,000973	0,000141	0,002708	0,003074	0,005766	0,000015	0,000425	0,002792	0,001158	0,002328	0,000415	0,000079	0,000000	0,000000	0,000003	0,000630	0,003584
	Й	0,007954	0,000005	0,000000	0,000013	0,000005	0,000118	0,000003	0,000000	0,000005	0,000000	0,000000	0,000038	0,000018	0,000072	0,000333	0,000015	0,000003	0,000000	0,000720	0,000172	0,000000	0,000005	0,000000	0,000069	0,000054	0,000143	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
	К	0,002508	0,005587	0,000000	0,000482	0,000000	0,000000	0,000574	0,000100	0,000008	0,003520	0,000000	0,000018	0,000476	0,000000	0,000136	0,008804	0,000000	0,000991	0,000441	0,001486	0,001493	0,000003	0,000003	0,000115	0,000000	0,000008	0,000000	0,000000	0,000000	0,000003	0,000003	0,000000
	Л	0,000953	0,004134	0,000005	0,000003	0,000202	0,000023	0,004577	0,000561	0,000005	0,008048	0,000000	0,000092	0,000781	0,000005	0,000195	0,003730	0,000003	0,000000	0,000202	0,000031	0,001025	0,000003	0,000008	0,000000	0,000008	0,000000	0,000000	0,000533	0,006025	0,000000	0,001078	0,001954
	М	0,006870	0,002016	0,000056	0,000033	3 0,000008	0,000000	0,005113	0,000000	0,000000	0,004401	0,000000	0,000056	0,000207	0,000484	0,000686	0,003125	0,000528	0,000008	0,000110	0,000013	0,001565	0,000005	0,000000	0,000020	0,000000	0,000000	0,000005	0,001324	0,000143	0,000008	0,000003	0,000389
	Н	0,001291	0,008092	0,000003	0,000415	0,000167	0,000722	0,007700	0,000003	0,000018	0,011591	0,000000	0,000569	0,000008	0,000003	0,004029	0,011619	0,000008	0,000018	0,001957	0,001483	0,001376	0,000348	0,000005	0,000730	0,000082	0,000003	0,000046	0,006440	0,000981	0,000008	0,000064	0,000745
	0	0,015016	0,000010	0,004667	0,007949	0,005359	0,004521	0,002157	0,001701	0,001342	0,001560	0,004375	0,001990	0,006614	0,005226	0,005594	0,000348	0,001488	0,004642	0,006829	0,005712	0,000015	0,000231	0,000663	0,000784	0,001703	0,000412	0,000274	0,000000	0,000000	0,000072	0,000228	0,000384
	П	0,000141	0,001294	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,002377	0,000000	0,000000	0,001017	0,000000	0,000033	0,001055	0,000000	0,000159	0,008205	0,000164	0,008305	0,000031	0,000056	0,000448	0,000000	0,000000	0,000038	0,000000	0,000000	0,000000	0,000300	0,000044	0,000020	0,000000	0,000146
	Р	0,000781	0,009885	0,000049	0,000313	0,000579	0,000200	0,007598	0,000420	0,000015	0,004452	0,000000	0,000090	0,000044	0,000684	0,000517	0,008197	0,000095	0,000038	0,000605	0,000615	0,002234	0,000008	0,000141	0,000023	0,000028	0,000079	0,000003	0,001614	0,000438	0,000003	0,000028	0,000553
	С	0,001906	0,000835	0,000243	0,001178	0,000003	0,000254	0,002377	0,000000	0,000000	0,002167	0,000000	0,004191	0,002526	0,000430	0,000914	0,004147	0,001893	0,000776	0,000820	0,015085	0,000856	0,000023	0,000371	0,000023	0,000338	0,000205	0,000000	0,000169	0,001012	0,000003	0,000049	0,003181
	T	0,007469	0,006624	0,000023	0,004011	0,000000	0,000105	0,005638	0,000000	0,000000	0,005781	0,000000	0,000630	0,000097	0,000046	0,001570	0,011074	0,000031	0,004068	0,002095	0,000049	0,000966	0,000008	0,000008	0,000013	0,000085	0,000000	0,000000	0,001465	0,006470	0,000003	0,000023	0,000418
	У	,	,	,	,	0,000858	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
	Ф	,	,	,	,	0,000005	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
	Х	,	,	,	,	9 0,000010	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
	Ц	,			,	3 0,000000		,	,	,	,	,	,		,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,		,		,	,	,		,
	Ч	,	,	,	,	3 0,000000	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
	Ш	.,	.,	.,	.,	3 0,000000	.,	.,	.,	-,	-,	.,	.,	-,	.,	-,	.,	-,	.,	-,	-,	-,	-,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	-,	.,	.,	.,
	Щ	.,	.,	.,	.,	0,000000	.,	-,	.,	-,	-,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	-,	.,	.,	.,
	ы	.,	.,	.,	-,	0,000074	.,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,
		.,	.,	.,	.,	0,000213	.,	-,	.,	-,	-,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	-,	-,	.,	.,
-	3	,			,	0,000013		,	,	,	,	,	,		,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,		,		,	,	,		
	ю	.,	.,	.,	.,	0,000028	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,
	Я	0,009872	0,000000	0,000005	0,000307	7 0,000023	0,000190	0,000328	0,000051	0,000231	0,000003	0,000069	0,000036	0,000269	0,000538	0,000238	0,000000	0,000494	0,000069	0,000205	0,001668	0,000000	0,000000	0,000259	0,000248	0,000077	0,000005	0,000269	0,000000	0,000000	0,000000	0,000384	0,000087

Таблиця 2.1. Частоти біграм з перетинами в тексті без пробілів

		А	Б	В	Г	Д	Е	ж	3	И	Й	К	Л	М	Н	0	П	Р	С	т	у	ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ы	Ь	Э	ю	Я
Α	0,00	00229 0	0,002921	0,004920	0,000766	0,002266	0,001998	0,001197	0,002652	0,001206	0,000497	0,004303	0,006903	0,003971	0,008492	0,000673	0,002660	0,003290	0,004716	0,007339	0,000358	0,000207	0,001237	0,001175	0,001308	0,000314	0,000488	0,000000	0,000000	0,000404	0,001808	0,002166
Б	0,00	00702	0,000013	0,000027	0,000000	0,000006	0,001852	0,000007	0,000003	0,000761	0,000000	0,000031	0,001024	0,000045	0,000479	0,004874	0,000004	0,001079	0,000358	0,000003	0,001530	0,000000	0,000208	0,000000	0,000000	0,000012	0,000807	0,003976	0,000195	0,000036	0,000114	0,000232
В	0,00	07003 0	0,000339	0,000714	0,000471	0,000740	0,005162	0,000034	0,000280	0,003781	0,000000	0,001060	0,001592	0,000529	0,002602	0,007437	0,001012	0,001698	0,002863	0,001148	0,000864	0,000079	0,000117	0,000067	0,000178	0,000627	0,000025	0,002899	0,000059	0,000323	0,000025	0,000400
Г	0,00	01282 (0,000065	0,000117	0,000282	0,001194	0,000308	0,000003	0,000021	0,001756	0,000000	0,000141	0,000923	0,000042	0,000280	0,007026	0,000110	0,001543	0,000114	0,000052	0,000626	0,000012	0,000006	0,000003	0,000065	0,000004	0,000000	0,000000	0,000000	0,000042	0,000000	0,000013
Д	0,00	03996 0	0,000024	0,000850	0,000027	0,000175	0,006069	0,000284	0,000031	0,003194	0,000000	0,000172	0,001274	0,000048	0,001942	0,005022	0,000376	0,000813	0,000954	0,000073	0,001739	0,000004	0,000025	0,000357	0,000048	0,000089	0,000000	0,000770	0,000303	0,000015	0,000003	0,000391
E	0,00	00644 0	0,001864	0,003799	0,002687	0,005300	0,001912	0,001305	0,001918	0,001597	0,002847	0,002853	0,005896	0,006258	0,014016	0,001876	0,003003	0,007649	0,009798	0,006974	0,000654	0,000526	0,001085	0,000335	0,001518	0,000944	0,000529	0,000000	0,000000	0,000525	0,000204	0,000274
ж	0,00	00807 (0,000030	0,000009	0,000003	0,001237	0,003475	0,000000	0,000001	0,001230	0,000000	0,000079	0,000003	0,000018	0,001860	0,000027	0,000006	0,000006	0,000018	0,000001	0,000068	0,000000	0,000003	0,000003	0,000114	0,000000	0,000000	0,000000	0,000016	0,000001	0,000000	0,000000
3	0,00	03879 (0,000290	0,001166	0,000149	0,000717	0,000321	0,000031	0,000054	0,000721	0,000001	0,000335	0,000226	0,001374	0,001555	0,001258	0,000112	0,000653	0,000167	0,000071	0,000323	0,000013	0,000001	0,000019	0,000018	0,000016	0,000000	0,000400	0,000027	0,000095	0,000001	0,000210
И	0,00	01137 (0,001751	0,004741	0,001033	0,002688	0,005276	0,000806	0,004532	0,003953	0,001882	0,004811	0,003417	0,004848	0,006650	0,002212	0,002385	0,003754	0,005211	0,007544	0,000464	0,000642	0,003439	0,001409	0,003289	0,000563	0,000106	0,000000	0,000000	0,000489	0,000791	0,004375
Й	0,00	00174 (0,000284	0,000853	0,000149	0,000613	0,000152	0,000101	0,000202	0,000737	0,000000	0,000644	0,000091	0,000581	0,000931	0,000381	0,001183	0,000483	0,002035	0,000586	0,000183	0,000126	0,000045	0,000122	0,000245	0,000195	0,000001	0,000000	0,000000	0,000340	0,000009	0,000028
K	0,00	06622 0	0,000122	0,000788	0,000088	0,000140	0,000697	0,000238	0,000073	0,004237	0,000000	0,000251	0,000592	0,000153	0,000346	0,010245	0,000282	0,001372	0,000778	0,001811	0,001830	0,000028	0,000018	0,000149	0,000094	0,000016	0,000001	0,000000	0,000000	0,000123	0,000010	0,000015
Л	0,00	04863 (0,000098	0,000126	0,000256	0,000079	0,005391	0,000682	0,000018	0,009209	0,000000	0,000180	0,000937	0,000046	0,000306	0,004243	0,000101	0,000033	0,000335	0,000089	0,001237	0,000016	0,000012	0,000007	0,000049	0,000001	0,000000	0,000587	0,007124	0,000030	0,001267	0,002313
M	0,00	02516 0	0,000395	0,000755	0,000187	0,000445	0,006173	0,000061	0,000150	0,005791	0,000000	0,000520	0,000332	0,000974	0,001439	0,004242	0,001406	0,000290	0,000883	0,000280	0,002065	0,000062	0,000048	0,000054	0,000317	0,000039	0,000006	0,001564	0,000152	0,000183	0,000012	0,000501
Н	0,00	09289 (0,000126	0,000648	0,000230	0,000889	0,009172	0,000010	0,000064	0,013278	0,000001	0,000721	0,000010	0,000049	0,004856	0,013396	0,000199	0,000062	0,002367	0,001756	0,001661	0,000397	0,000016	0,000916	0,000147	0,000004	0,000045	0,007458	0,001072	0,000024	0,000082	0,000894
0	0,00	00198 0	0,006760	0,011110	0,006534	0,006146	0,002975	0,002090	0,001913	0,002698	0,004940	0,003137	0,007796	0,006965	0,008070	0,001775	0,003537	0,006056	0,009493	0,007356	0,000452	0,000406	0,000877	0,000981	0,002642	0,000559	0,000306	0,000000	0,000000	0,000474	0,000271	0,000638
П	0,00	01491 (0,000001	0,000022	0,000006	0,000004	0,002753	0,000000	0,000004	0,001206	0,000000	0,000052	0,001206	0,000000	0,000222	0,009404	0,000213	0,009197	0,000052	0,000070	0,000505	0,000000	0,000000	0,000036	0,000006	0,000001	0,000000	0,000332	0,000045	0,000021	0,000000	0,000187
P	0,01	11765 (0,000112	0,000498	0,000694	0,000259	0,008949	0,000482	0,000025	0,005477	0,000000	0,000161	0,000056	0,000801	0,000697	0,009671	0,000201	0,000083	0,000792	0,000717	0,002544	0,000019	0,000162	0,000039	0,000070	0,000114	0,000001	0,001921	0,000482	0,000031	0,000028	0,000650
С	0,00	01041 (0,000394	0,001502	0,000042	0,000461	0,002795	0,000010	0,000030	0,002670	0,000000	0,004994	0,002969	0,000549	0,001210	0,004963	0,002597	0,001024	0,001097	0,017767	0,001084	0,000045	0,000473	0,000051	0,000416	0,000207	0,000000	0,000198	0,001115	0,000086	0,000051	0,003803
Т	0,00	07979 (0,000516	0,005574	0,000135	0,000540	0,006780	0,000051	0,000201	0,007208	0,000000	0,001136	0,000263	0,000271	0,002722	0,013231	0,000993	0,004952	0,003247	0,000498	0,001344	0,000085	0,000033	0,000036	0,000464	0,000012	0,000003	0,001741	0,007484	0,000220	0,000030	0,000541
У	0,00	00278 (0,000456	0,000687	0,001066	0,002346	0,000494	0,001093	0,000222	0,000329	0,000022	0,000757	0,000644	0,000651	0,001146	0,000251	0,001574	0,001038	0,001525	0,001653	0,000061	0,000036	0,000187	0,000028	0,001461	0,000248	0,000913	0,000000	0,000000	0,000112	0,001857	0,000070
Ф	→ ′		,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	0,000348	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
Х	→ ′		,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	0,002661	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
Ц	_ ``		,	.,	-,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	0,000117	.,	-,	-,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,
Ч	→ '''		,	.,	.,	.,	.,	-,	-,	-,	-,	-,	.,	.,	-,	0,000006	.,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	-,	.,
Ш	⊣ ∴															0,000174																
Щ	→ ′		,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	0,000000	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
Ы	- 															0,000456																
Ь	→ ""			.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	0,000456	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,
Э.			,	.,	.,	.,	.,	-,	-,	-,	-,	-,	-,	-,	.,	0,000000	-,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	-,	.,
ю	→ ′		,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	0,000114	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,
Я	0,00	00155 (0,000436	0,001655	0,000189	0,000737	0,000552	0,000140	0,000563	0,000882	0,000085	0,000737	0,000416	0,000902	0,001338	0,000620	0,001814	0,000443	0,001381	0,002339	0,000187	0,000137	0,000330	0,000349	0,000437	0,000024	0,000321	0,000000	0,000000	0,000409	0,000446	0,000155

Таблиця 2.2. Частоти біграм без перетинів в тексті без пробілів

	Α	Б	В	Г	Д	E	ж	3	И	Й	К	Л	М	Н	0	П	Р	С	Т	У	ф	Х	ц	Ч	Ш	щ	Ы	Ь	Э	Ю	Я
Α	0,000217	0,002902	0,005070	0,000699	0,002412	0,001980	0,001207	0,002858	0,001201	0,000467	0,004294	0,007032	0,003946	0,008724	0,000702	0,002587	0,003411	0,004627	0,007229	0,000348	0,000193	0,001270	0,001207	0,001359	0,000327	0,000500	0,000000	0,000000	0,000428	0,001716	0,002209
Б	0,000687	0,000018	0,000042	0,000000	0,000006	0,001847	0,000003	0,000006	0,000752	0,000000	0,000036	0,000960	0,000056	0,000452	0,004927	0,000000	0,001172	0,000378	0,000006	0,001490	0,000000	0,000169	0,000000	0,000000	0,000015	0,000827	0,003976	0,000205	0,000030	0,000125	0,000250
В	0,006869	0,000342	0,000714	0,000458	0,000740	0,005108	0,000036	0,000274	0,003753	0,000000	0,001056	0,001576	0,000503	0,002617	0,007306	0,001073	0,001704	0,002866	0,001097	0,000868	0,000074	0,000110	0,000065	0,000149	0,000547	0,000030	0,002902	0,000062	0,000339	0,000024	0,000401
Γ	0,001317	0,000074	0,000146	0,000268	0,001183	0,000324	0,000006	0,000021	0,001808	0,000000	0,000155	0,000880	0,000042	0,000288	0,006884	0,000095	0,001552	0,000140	0,000054	0,000586	0,000015	0,000003	0,000006	0,000071	0,000003	0,000000	0,000000	0,000000	0,000056	0,000000	0,000021
Д	0,003993	0,000021	0,000844	0,000045	0,000164	0,006128	0,000312	0,000036	0,003155	0,000000	0,000164	0,001192	0,000048	0,001957	0,005094	0,000387	0,000836	0,000972	0,000077	0,001662	0,000003	0,000015	0,000339	0,000045	0,000068	0,000000	0,000839	0,000306	0,000009	0,000003	0,000372
E	0,000636	0,001957	0,003761	0,002700	0,005317	0,001894	0,001323	0,001909	0,001606	0,002748	0,002777	0,005893	0,006232	0,014157	0,001894	0,003015	0,007582	0,009836	0,007026	0,000633	0,000505	0,001059	0,000306	0,001508	0,001008	0,000538	0,000000	0,000000	0,000473	0,000202	0,000297
ж	0,000761	0,000018	0,000012	0,000000	0,001252	0,003396	0,000000	0,000000	0,001234	0,000000	0,000080	0,000003	0,000012	0,001790	0,000021	0,000006	0,000000	0,000021	0,000003	0,000074	0,000000	0,000000	0,000000	0,000110	0,000000	0,000000	0,000000	0,000018	0,000000	0,000000	0,000000
3	0,003788	0,000294	0,001219	0,000158	0,000681	0,000339	0,000033	0,000059	0,000723	0,000000	0,000342	0,000184	0,001466	0,001558	0,001225	0,000107	0,000684	0,000155	0,000048	0,000333	0,000012	0,000003	0,000024	0,000003	0,000015	0,000000	0,000381	0,000024	0,000104	0,000000	0,000238
И	0,001100	0,001766	0,004769	0,001029	0,002658	0,005245	0,000841	0,004448	0,004029	0,001948	0,004835	0,003428	0,004894	0,006753	0,002174	0,002432	0,003741	0,005049	0,007556	0,000455	0,000613	0,003402	0,001406	0,003387	0,000592	0,000104	0,000000	0,000000	0,000446	0,000770	0,004416
Й	0,000161	0,000333	0,000874	0,000140	0,000621	0,000169	0,000101	0,000208	0,000785	0,000000	0,000645	0,000104	0,000562	0,000990	0,000357	0,001163	0,000452	0,002141	0,000544	0,000155	0,000155	0,000042	0,000125	0,000247	0,000202	0,000000	0,000000	0,000000	0,000330	0,000018	0,000036
K	0,006444	0,000110	0,000740	0,000104	0,000122	0,000672	0,000232	0,000056	0,004276	0,000000	0,000271	0,000607	0,000161	0,000315	0,010455	0,000294	0,001406	0,000818	0,001805	0,001799	0,000027	0,000012	0,000167	0,000098	0,000018	0,000000	0,000000	0,000000	0,000134	0,000012	0,000006
Л	0,004909	0,000083	0,000128	0,000274	0,000054	0,005653	0,000663	0,000021	0,009224	0,000000	0,000169	0,000960	0,000045	0,000321	0,004145	0,000095	0,000024	0,000327	0,000101	0,001204	0,000018	0,000015	0,000009	0,000054	0,000000	0,000000	0,000595	0,007023	0,000030	0,001252	0,002310
M	0,002563	0,000407	0,000743	0,000190	0,000422	0,006307	0,000071	0,000167	0,005763	0,000000	0,000514	0,000342	0,001029	0,001475	0,004142	0,001389	0,000277	0,000892	0,000285	0,002052	0,000065	0,000033	0,000056	0,000285	0,000042	0,000003	0,001514	0,000158	0,000205	0,000009	0,000488
Н	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,	,		,		0,000143	•	,	,		,	,	
0	· '	•	,	,	•	,	,	,	•	•	,	,		•	,	,	,	,	,		•		•	0,002658	,	•		•	,		
П	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,			,		0,000006		,	,		,		
P	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,			,		0,000062		,	,		,	,	
C	· '	•	,	,	,	,	,	,	,	•	•	•	,		,		•	•	,	,		•	,	0,000395	•	,	,	•	•	,	,
T	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,	,		,		0,000494		,	,		,	,	
У	ł ′	•	,	,	,	,	,	,	,	•	•	•	,		,		•	•	,	,		•	,	0,001514	•	,	,	•	•	,	,
Ф	· '	•	,	,	,	,	,	,	,	•	•	•	,		,		•	•	,	,		,	,	0,000000	•	,	,	•	•	,	,
Х	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,	,		,		0,000128		,	,		,	,	
Ц.	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,	,		,		0,000003		,	,		,	,	
ч	· '	•	,	,	,	,	,	,	•	•	•	•	,		,		•	•	,	,		,	,	0,000003	•	,	,	•	•	,	,
Ш	1	•	,	,	,	,	,	,	•	•	•	•	,		,		•	•	,	,		•	,	0,000000	•	,	,	•	•	,	,
Щ	.,	.,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,	0,000000	.,	.,	.,	.,	.,	.,	.,
Ы	ł ′	•	,	,	•	,	,	,	•	•	,	,		•	,	,	,	,	,		•		•	0,000303	,	•		•	,		
D 2	.,	.,	-,	.,	-,	.,	-,	-,	-,	.,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	-,	.,	.,	.,	.,	.,	0,000336	-,	-,	.,	.,	.,	.,	.,
Э	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,	,		,		0,000000		,	,		,	,	
10	ł ′	,	,	,	,	,	,	,		,				,	,			,	,	,		,		0,000256		,	,		,	,	
К	0,000158	0,000458	0,001053	0,000202	0,000/02	0,000538	0,000134	0,0005/1	0,000865	0,000008	0,000729	0,000300	0,000898	0,001314	0,000036	0,001/31	0,000434	0,001350	0,002290	0,000190	0,000134	0,000351	0,000375	0,000446	0,000021	0,000378	0,000000	0,000000	0,000413	0,000458	0,000158

Після обрахування частот моно- та біграм, обчислюємо ентропію на символ джерела та надлишковість.

Таблиця 3. Отримані значення етропій

	Текст з пробілами	Текст без пробілів
Монограми	4.422432424271199	4.459897596950714
Біграми з перетинами	3.9137013525570024	4.0243724310323445
Біграми без перетинів	3.9145387473144426	4.023389171318152

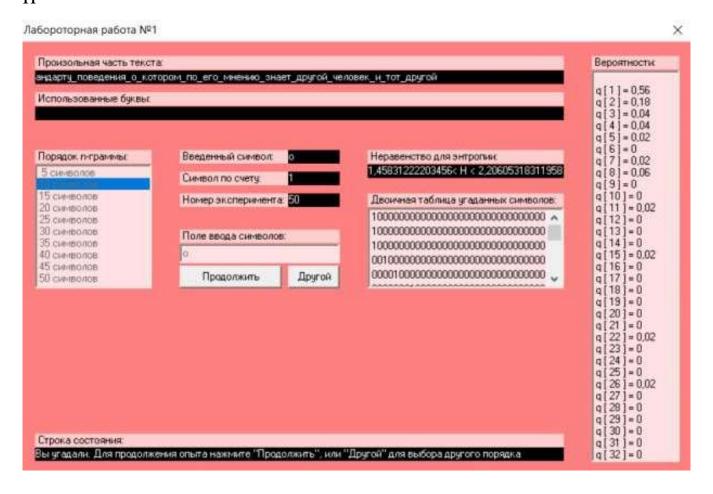
За формулою $R=1-\frac{H_{\infty}}{H_0}$ обраховуємо надлишковість джерела ВТ

Таблиця 4. Отримані значення надлишковості

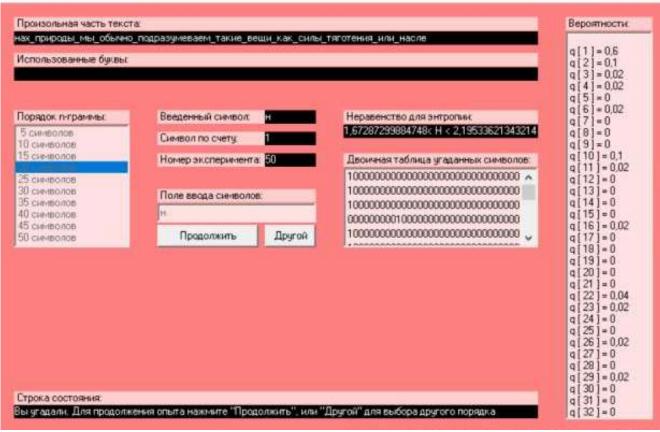
	Текст з пробілами	Текст без пробілів
Монограми	0.11552	0.10802
Біграми з перетинами	0.21726	0.19512
Біграми без перетинів	0.2171	0.19532

Результати роботи CoolPinkProgram.

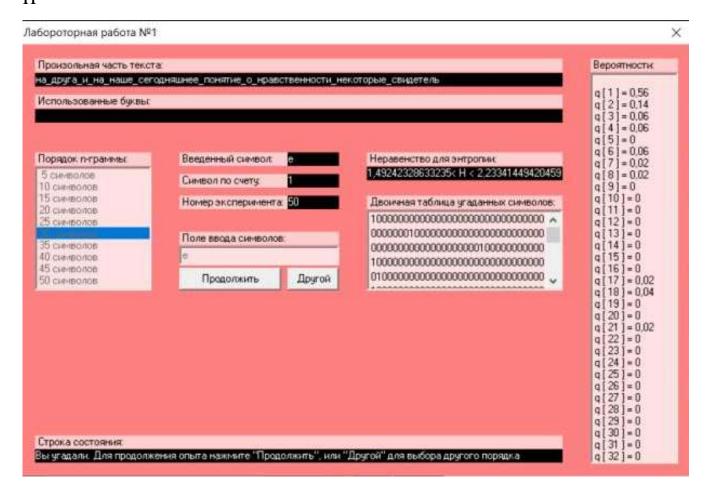
 $H^{(10)}$

Лабороторная работа №1

$H^{(30)}$

Таблиця 5. Значення для CoolPinkProgram

1.45831	<	$H^{(10)}$	<	2.20605	0.55879	<	R	<	0.708338
1.67287	<	$H^{(20)}$	<	2.19534	0.560932	<	R	<	0.665426
1.49243	<	$H^{(30)}$	<	2.23341	0.553318	<	R	<	0.701514

Висновки: в даній роботі були вивчені та засвоєні поняття ентропії на символ джерела та надлишковості відкритого тексту. За допомогою засобів мови програмування ці значення були практично отримані. Значення вийшли приблизно однакові для ситуацій, коли пробіли вилучалися/не вилучалися з ВТ, а також коли біграми рахувалися із перетинами чи без. За отриманими даними надлишковість вийшла приблизно 20%, отже приблизно п'яту частину з усіх символів тексту російської мови можна вилучити, не втративши можливість зрозуміти текст.